

ale lui I. Krasko¹. Krasko a venit la Sibiu cu sumare cunoștințe de literatură națională (a făcut câteva clase la școala maghiară), în orice caz cu o pasiune pentru poezia romantică. După cum arată într-una din puținele sale mărturii autobiografice, pe vremea când era elev la liceul maghiar din Rimavská Sobota îl încânta faptul că locuia în aceeași cameră în care se născuse și trăise scriitorul maghiar Mihály Tomka: „Asta trezea în mintea mea de copil vise despre poezie... Tot așa, ba chiar mai profund visam la poezie la Vyšný Skalník, în odaia mobilată cu mobila rudei mele, poetul Jan Botto, autorul poemului *Moartea lui Jánošík*”². Avea aci și o parte a bibliotecii romanticului Jan Botto din care citea cu aviditate.

La Sibiu și Brașov îl citește pe Byron; operele acestuia în patru volume, în traducere germană, le primește cadou de la colegul său mai tânăr Ivan Kováč la Brașov în 1896.

Pe băncile școlii maghiare și românești citește pe romanticii ruși: „Cînd eram în clasa a V-a a gimnaziului din Rimavská Sobota am citit *Eugen Oneghin* în traducerea lui Samo Bodický. M-am apucat să învăț și rusește. Dar cel mai mult am citit pe scriitorii ruși în traducere germană la Brașov ca elev la liceul românesc”³.

Dintre scriitorii români îndrăgește în primul rînd pe romanticul Eminescu. Romantismul european are o influență binefăcătoare asupra poeziei moderne slovace. El ajută la înfăptuirea revoluției poetice, oferind tinerei generații motive și procedee străine tradiției romantice și realiste indigene. Poezia romantică europeană incită individualismul generației de la finele veacului, atîta vreme refutat, programatic biciuit, anatemitizat, dar paralel și continuu masiv cumulat în subteran într-o lungă epocă de interdicție. Prin apropierea lui Krasko de Eminescu se petrece osmoza romantismului slovac cu cel european, acesta din urmă sprijinind activ procesul de eliberare a poeziei slovace moderne de sub tirania normelor tradiționale clasicizante care făcuseră zid împotriva dramei individuale și a neliniștilor metafizice. Krasko va evolua treptat spre simbolism; acest lucru explică fizionomia particulară a poeziei lui Krasko, dar nu va exclude nici de acum înainte inspirația romantică.

De la constatări de ordin general exegeza kraskiană a trecut în ultimii 10—15 ani la concluzii mai precise, la confruntarea unor modalități și motive din poezia lui Eminescu și Krasko. Studiul comparat a fost facilitat mai ales de publicarea traducerilor lui Krasko din anul 1956 (realizate, se pare, de Krasko în anii 1897—1899)⁴. Rudo Brtáň, care în monografia sa despre Ivan Krasko din 1933 trecuse sumar peste raporturile poetului slovac cu poezia eminesciană, scria în 1957 în articolul publicat în *Iașul literar*: „Nici poezia modernă cehă (Hlaváček), nici cea germană (Dehmel) nu au influențat acum

¹ R. Brtáň în articolul *Krasková tvorba „Elan“ I, 1930* și J. Březina, *Ivan Krasko*, ed. cit., p. 103 afirmă că ar fi existat încercări ale poetului, anterioare anului 1895, care nu s-au păstrat.

² Manuscris nr. 46 păstrat în arhiva I. Krasko.

³ Manuscris din arhiva poetului, nr. 54.

⁴ Michail Eminescu, *Tiene na obraze času*, Preložil Ivan Krasko (Umbre pe pinza vremii. Traducere de Ivan Krasko), Bratislava, 1956.